

Nr 123.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv; given Stockholms slott den 1 mars 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler följande frågor om avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv efter vissa personer och anför därvid:

1:o.

Rätten till arv efter uppasserskan Hulda Josefina Tengberg från Borås. Uppasserskan Hulda Josefina Tengberg från Borås, vilken var född 1862, avled den 29 januari 1934 utan att, såvitt en efter henne upprättad boupp-teckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Den till allmänna arvsfonden redovisade behållningen i boet efter henne utgjorde 27,658 kronor 23 öre.

I proposition nr 192 till 1936 års riksdag, punkten 9, föreslog Kungl. Maj:t

Bihang till riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 123.

på min hemställan riksdagen medgiva, att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Hulda Josefina Tengberg måtte till en av hennes kusiner, Johan Herman Gustavsson, avstås en femtondel, motsvarande vad som skulle hava tillkommit Gustavsson enligt den arvsordning, som gällt före ikraftträdandet av lagen den 8 juni 1928 om arv. Enligt riksdagens skrivelse den 25 maj 1936, nr 262, blev berörda förslag av riksdagen bifallet. Vidare föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 240 till 1937 års riksdag efter min hemställan riksdagen medgiva, att en femtondel av ifrågavarande kvarlåtenskap skulle avstås till ytterligare en kusin till Hulda Josefina Tengberg, nämligen änkan Alvida Charlotta Gustavsson, född Svärd. I skrivelse den 27 april 1937, nr 211, anmälde riksdagen, att riksdagen bifallit jämväl sistberörda förslag. Av det vid förstnämnda proposition fogade statsrådsprotokollet för den 6 mars 1936 framgår, att samma dag till behandling förhades jämväl en av skomakeriarbetaren Ernst Evald Strands hustru Augusta Cecilia Strand, född Lindahl, i Borås gjord ansökning, däri hon anhållit, att av ifrågavarande kvarlåtenskap ett belopp av 5,000 kronor måtte efterskänkas till förmån för henne. Till stöd härför hade i huvudsak anförts, att Hulda Josefina Tengberg, som varit kusin till sökandens år 1918 avlidna moder, under sin livstid vid flera tillfällen lovat sökanden och hennes familj ekonomisk hjälp, vilka löften hon säkerligen också skulle hava infriat genom ett testamentariskt förordnande, därest hon icke helt plötsligt avlidit. Av utredningen i ärendet framgick, bl. a., att makarna Strand vore födda, hustrun 1894 och mannen 1892; att de hade 7 barn, av vilka det äldsta vore fött 1915 och det yngsta 1929; att mannens arbetsförtjänst brukade uppgå till 50—60 kronor i veckan; att de ägde en fastighet med taxeringsvärde av 6,000 kronor; att de för fastigheten, som vore i behov av omfattande reparation, häftade i skuld med 7,390 kronor; samt att de under åren 1923—1932 för sina minderåriga barn från fattigvårdsstyrelsen i Borås åtnjutit fattigvårdsunderstöd med sammanlagt 1,457 kronor, därav 1,147 kronor belöpan- de å tiden från och med 1926. För egen del framhöll jag, att jag visserligen funnit Augusta Cecilia Strands ansökan behjärtansvärd. Då makarna Strand häftade i skuld till fattigvårdsstyrelsen i Borås med tillhoppa 1,457 kronor och föreliggande omständigheter enligt min mening knappast ansåges motivera ett efterskänkande i sådan omfattning, att något mera nämnvärt belopp skulle återstå för makarnas egen räkning sedan berörda skuld blivit gulden, syntes emellertid något efterskänkande till hustru Strands förmån överhuvud taget icke böra ske. Ansökningen föranledde i enlighet härmed icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 12 oktober 1937 dagtecknad skrift har Augusta Cecilia Strand förnyat sin förenämnda ansökning. Vid sin förnyade ansökning har hon fogat utdrag av protokoll hos fattigvårdsstyrelsen i Borås för den 30 september 1937, utvisande att fattigvårdsstyrelsen gjort följande uttalande:

»Fattigvårdsstyrelsen, som vitsordar familjen Strands stora behov av medel för istandsättande av sin bostad, förklarar härmed, att därest hustru

Strand kan komma att bli tillerkänd visst arv efter uppasserskan Hulda Josefina Tengberg från Borås, styrelsen icke kommer att göra något som helst anspråk på att erhålla ersättning för av styrelsen till familjen utgiven fattigvård, under förutsättning att makarna Strand utfästa sig att använda det samma för iståndsättande av den av dem ägda fastigheten eller till amortering av denna åvilande skuld.»

Länsstyrelsen i Älvsborgs län har den 19 november 1937 till kammaradvokatfiskalsämbetet avgivit utlåtande över Augusta Cecilia Strands förnyade ansökning och därvid överlämnat en genom magistraten i Borås införskaffad, den 12 november 1937 dagtecknad, av Augusta Cecilia Strand och hennes man undertecknad förklaring, enligt vilken de utfästa sig att för iståndsättande av sin fastighet, Solbacka nr 1, Borås, eller till amortering av fastigheten åvilande skuld använda det belopp, som eventuellt kan komma att tilldelas dem från kvarlåtenskapen efter Hulda Josefina Tengberg. För egen del har länsstyrelsen förordat bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har med skrivelse den 25 april 1939 överlämnat ansökningen till Kungl. Maj:ts prövning och därvid anfört, bland annat, följande.

Av släktutredningen framgår, att Augusta Cecilia Strand är dotter till Hulda Josefina Tengbergs år 1918 avlidna kusin Johanna Christina Svensson, född Andersdotter (Lindh). Av utredningen i ärendet synes vidare framgå, att sådana omständigheter föreligga, att ett avstående av allmänna arvsfondens rätt till arv bör ske till förmån för sökanden, som lever i torftiga ekonomiska omständigheter. Storleken av det belopp, som bör tillerkännas Augusta Cecilia Strand, synes höra bestämmas med hänsyn tagen till storleken av de andelar av kvarlåtenskapen efter Hulda Josefina Tengberg, som tidigare avståtts, och skulle fördenskull skäligen kunna bestämmas till 1,850 kronor.

Vidare har i en till Kungl. Maj:t ställd, den 10 december 1937 dagtecknad skrift kontoristen Robert Alexander Hedmans hustru Irma Linnéa Hedman, född Lorén, i Södertälje — under förmälan att hennes den 19 oktober 1931 avlidna moder Emma Sofia Lorén, född Svärd, varit kusin till Hulda Josefina Tengberg — hemställt, att av ifrågavarande kvarlåtenskap det belopp, som skulle ha tillfallit hennes moder, därest hon varit arvsberättigad, motsvarande en femtondel av behållningen i boet, måtte avstås till förmån för sökanden. Till stöd för sin ansökning har hon åberopat två intyg, enligt vilka Hulda Josefina Tengberg skulle hava varit varmt fästad vid sökanden och hennes moder.

Över ansökningen har länsstyrelsen i Älvsborgs län den 30 december 1937 avgivit utlåtande till kammaradvokatfiskalsämbetet samt därvid överlämnat från magistraten i Södertälje infordrat yttrande ävensom övrig i ärendet införskaffad utredning.

Av utredningen inhämtas bland annat följande.

Irma Linnéa Hedman är född 1894 och hennes man 1891. Makarna hava i äktenskapet tre döttrar, av vilka den äldsta är född 1915 och den yngsta 1924. Mannen innehar sedan flera år tillbaka anställning hos ett bolag i Stockholm med en avlönning av för närvarande 400 kronor för månad. De

två äldsta döttrarna ha anställning i Södertälje. Makarnas yngsta dotter åtnjuter fortfarande skolundervisning. Makarna Hedman, som förhyra en lägenhet i Södertälje på tre rum och kök, hava enligt uppgift inga skulder. Förevarande ansökan har, enligt vad av sökanden uppgivits, gjorts för att kunna erhålla medel till bekostande av den yngsta dotterns vidare utbildning i teckning och ritning.

Magistraten i Södertälje har i sitt yttrande anfört bl. a., att med hänsyn till den relativt nära släktskapen mellan sökanden och arvlåtaren samt med avseende fästat å vad i ärendet finge anses hava framkommit angående arvlåtarens personliga intresse för sökanden och dennas moder, vissa skäl syntes tala för bifall till framställningen.

Länsstyrelsen har icke något att erinra mot att även Irma Linnéa Hedman tillerkännes andel i kvarlåtenskapen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har, efter viss ytterligare verkställd utredning, med skrivelsen den 25 april 1939 överlämnat ansökningen till Kungl. Maj:ts prövning och därvid anfört följande:

Vad angår Irma Linnéa Hedmans ansökning, framgår av en genom ämbetets försorg verkställd släktutredning, att hon är dotter till Hulda Josefina Tengbergs år 1931 avlidna kusin Emma Sofia Lorén, född Svärd. Av utredningen i ärendet synes vidare visserligen framgå, att sökanden och hennes moder stått Hulda Josefina Tengberg nära under hennes livstid, men föreligga i övrigt icke sådana omständigheter, att ett avstående av allmänna arvsfondens rätt synes ämbetet böra ske.

*Departements-
chefen.*

På grund av vad i ärendet blivit upplyst synes mig hinder icke nu böra möta för ett avstående till viss del av ifrågavarande, allmänna arvsfonden tillfallna arv till förmån för Augusta Cecilia Strand. Mot kammaradvokatfiskalsämbetets förslag beträffande storleken av det belopp, som bör efterskänkas, har jag icke något att erinra. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande beloppets utanordnande.

Vad beträffar Irma Linnéa Hedmans ansökning synes, såsom jämväl kammaradvokatfiskalsämbetet framhållit, av utredningen i ärendet framgå, att hon och hennes år 1931 avlidna moder, som varit kusin till Hulda Josefina Tengberg, stått den sistnämnda nära under hennes livstid. Med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande sökandens ekonomiska förhållanden synes mig billigt, att också ifrågavarande ansökning vinner beaktande. I fråga om storleken av den andel av kvarlåtenskapen efter Hulda Josefina Tengberg, som bör efterskänkas till förmån för Irma Linnéa Hedman, synes mig lämpligt att denna andel, i överensstämmelse med vad som föreslagits i fråga om Augusta Cecilia Strand, bestämmes till 1,850 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter uppapperskan Hulda Josefina Tengberg från Borås må avstås ett belopp av 1,850 kronor till vardera av Augusta Cecilia Strand, född Lindahl, och Irma Linnéa Hedman, född Lorén.

2:o.

Rätten till arv efter ingenjören Carl Oscar Korsgren från Aspeboda socken. Ingenjören Carl Oscar Korsgren från Aspeboda socken, Kopparbergs län, vilken var född den 27 juli 1846, avled den 17 oktober 1934, utan att, såvitt en efter honom den 23 februari 1935 upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna närmare skyldemän än kusiner. Behållningen i boet uppgick enligt bouppteckningen till 13,629 kronor 20 öre. Enligt ett av Korsgren och hans den 27 december 1914 avlidna hustru Anna Gustafva Korsgren, född Wassberg, den 3 januari 1885 upprättat testamente, vilket i vederbörlig ordning bevakats efter båda makarna, hade makarna Korsgren, vilkas äktenskap varit ingånget år 1879, förordnat, att den av dem, som överlevde den andre, skulle med full äganderätt äga och besitta all boets egendom och arv först delas sedan båda avlidit. Sedan en i kvarlåtenskapen efter Korsgren ingående fastighet jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande försålts samt arvskifte därefter förrättats, har av utredningsmannen i boet till allmänna arvsfonden inlevererats tillhopa 7,856 kronor 99 öre. Återstoden av boet har tillfallit Anna Gustafva Korsgrens arvingar.

Med eget utlåtande den 11 mars 1936 har länsstyrelsen i Kopparbergs län efter verkställd utredning överlämnat två till Kungl. Maj:t ställda skrifter, däri Emma Korsgren i Bjursås socken, Anna Elfrida Österlund i Stockholm och förre gruvarbetaren Jakob Emil Österlund i Falun anhållit att komma i åtnjutande av den del av kvarlåtenskapen efter ingenjören Korsgren, som enligt äldre arvsbestämmelser skulle tillfallit dem i deras egenskap av kusiner till honom.

Till stöd för ansökningarna hava sökandena åberopat sin släktskap med den avlidne och att de vore i knappa ekonomiska omständigheter.

Av utredningen i ärendet framgår följande:

Emma Korsgren är född 1868 och ogift. Den 1 juli 1935 råkade hon genom olycksfall bryta ena benet, för vilken skada hon vårdades å Gävle lasarett intill början av januari 1936, då hon flyttade till en dotter, bosatt i Bjursås socken, Kopparbergs län. Sökanden åtnjuter folkpension. Dessutom har hon från och med år 1939 åtnjutit fattigvård från Bjursås socken med tillhopa 267 kronor. Enligt inhämtad uppgift kommer emellertid fattigvårdsstyrelsen icke att göra anspråk på utfående av de medel, som sökanden kan erhålla på grund av ifrågavarande ansökning. Sökanden äger icke något sparat kapital. Även hennes dotter befinner sig i små ekonomiska omständigheter.

Anna Elfrida Österlund är född 1864 och ogift. Hon har numera ingen annan inkomst än folkpension. Något sparat kapital äger hon icke.

Jakob Emil Österlund är född 1860 och änkring sedan 1933. Han har sju nu levande barn, vilka samtliga äro självförsörjande men icke kunna lämna bidrag till sin fars uppehälle. Han åtnjuter icke någon annan inkomst än pension från Stora Kopparbergs Bergslags aktiebolag, som utgår med 30 kronor per månad samt fri bostad om ett rum samt bränsle till husbehov. Österlund har under åren 1923—1937 åtnjutit fattigvård från Falun med tillhopa 2,109 kronor 81 öre. Enligt inhämtad uppgift kommer emellertid

fattigvårdsstyrelsen icke att göra anspråk på utfående av de medel, som sökanden kan erhålla på grund av ifrågavarande ansökning. Något sparat kapital äger han icke.

Länsstyrelsen har för sin del tillstyrkt bifall till ansökningarna.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har den 30 december 1939, med överlämnande av i ärendet införskaffad släktutredning, avgivit infordrat utlåtande i ärendet. Under förmälan att av utredningsmannen i boet till ämbetet afgiven redogörelse rörande förvaltningen av kvarlåtenskapen efter Korsgren av ämbetet lämnats utan erinran, har ämbetet i huvudsak anfört följande:

Släktutredningen utvisar, att den avlidne såsom närmaste anförvanter efterlämnat kusiner å fädernet och mödernet, därav å fädernet i fem grenar. Sökandena Jakob Emil Österlund och Anna Elfrida Österlund utgöra tillsammans en gren å fädernesidan, samt sökanden Emma Korsgren ensam en andra gren å samma sida. Av övrig i ärendet förebragt utredning synes få anses framgå, att sökandena, vilka samtliga äro till åren komna, befinna sig i mindre goda ekonomiska omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv får därför anses vara tillämpligt å sökandena, varför ämbetet anser ansökningarna vara förtjänta av beaktande. Beträffande storleken av de andelar, som vid ett efterskänkande böra tillerkännas sökandena, utgör enligt ämbetets mening den arvsordning, som gällt före nyssnämnda lags ikraftträdande, en lämplig grundval för andelarnas beräkning. Enligt denna arvsordning skulle envar av Jakob Emil Österlund och Anna Elfrida Österlund hava bekommit $\frac{1}{20}$ samt Emma Korsgren $\frac{1}{10}$ av arvet efter den avlidne.

*Departements-
chefen.*

I likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet tillstyrker jag, att till envar av sökandena avstås så stor del av ifrågavarande kvarlåtenskap, som skulle hava tillkommit vederbörande, därest den före år 1929 gällande arvsordningen varit i förevarande fall tillämplig.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter ingenjören Carl Oscar Korsgren från Aspeboda socken må avstås *dels* en tjugondel till vardera av Jakob Emil Österlund och Anna Elfrida Österlund, *dels* ock en tiondel till Emma Korsgren.

3:o.

Rätten till arv efter änkan Almida Helfrida Paulina Svennungsson, född Mattsson, från Göteborg. Änkan Almida Helfrida Paulina Svennungsson, född Mattsson, från Göteborg, vilken var född den 1 oktober 1869, avled den 20 augusti 1936 utan att, såvitt framgår av en efter henne upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter henne uppgick enligt bouppteckningen till 69,258 kronor 39 öre. Till god man i boet för allmänna arvsfonden vid boutredningen efter den avlidna har förordnats juris kandidaten Erik Ahlquist i Göteborg. Till allmänna arvsfonden har inlevererats *dels* den 20 december 1938 från länsstyrelsen i Gö-

teborgs och Bohus län 104,000 kronor, utgörande fonden tillkommande köpeskilling för en i dödsboet ingående fastighet, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 maj 1938 med föranledande av riksdagens skrivelse den 5 april 1938, nr 190, vederbörligen försålts, vilken försäljning den 2 september 1938 vunnit Kungl. Maj:ts godkännande, dels ock den 31 januari 1939 av den gode mannen ett belopp av 11,432 kronor 68 öre, motsvarande återstående behållning i boet.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 10 maj 1937 dagtecknad skrift hava åkeriägaren Nils Hansson och chauffören Jonas Hansson, båda i Älvsåkersby, Älvsåkers socken, Hallands län, samt chauffören Paul Hansson i Gubbekulla, Onsala socken, Hallands län, anhållit om efterskänkande till deras förmån av så stor del av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter änkan Svennungsson, som motsvarade den avlidnas del av borgensansvaret per capita eller 4,350 kronor för två hos aktiebolaget Göteborgs handelsbank av sökandena innehavda lån å 14,500 kronor resp. 2,000 kronor, av vilka det sistnämnda lånet nedamorterats till 1,350 kronor. Till stöd för ansökningen hava sökandena, som äro bröder, i huvudsak anført:

Sedan deras fader år 1933 råkat på obestånd, hade de av honom övertagit en jordbruksfastighet i Älvsåkers socken, taxeringsvärderad till 35,000 kronor, mot en köpeskilling av 34,500 kronor, varjämte de utlöst å fastigheten befintliga yttre inventarier. Då de saknade kontanta medel hade de varit nödsakade att upptaga lån mot inteckningar i fastigheten, i den mån så låte sig göra, varjämte de för anskaffande av resterande medel erhållit omförmälda två lån i Aktiebolaget Göteborgs handelsbank mot säkerhet av inteckningar samt borgen av bl. a. änkan Svennungsson. Anledningen till att hon hjälpt dem med borgen hade varit den, att hennes fader tidigare ägt fastigheten i fråga, varigenom hon kommit att umgås mycket med dem och även tidvis vistats hos dem. Hon hade vid flera tillfällen lovat att hava dem i åtanke i sitt testamente. Efter fru Svennungssons död hade banken, då hennes namn varit det bärande borgensnamnet å deras lån, uppsagt lånen, varefter sökandena förgäves försökt erhålla annan borgensman i hennes ställe.

Vid sin ansökning hava sökandena fogat bl. a. ett av landsfiskalen Werner Larsson i Kungsbacka den 10 maj 1937 utfärdat intyg, att änkan Svennungsson vid visst tillfälle i samband med tecknande av borgen å av bröderna Hansson underskrivna lånehandlingar förklarat sig ämna i framtiden ekonomiskt bispringa dem.

Vidare har i en till Kungl. Maj:t ställd, den 19 augusti 1937 dagtecknad skrift förre åkaren Axel Pontus Mattsson i Göteborg anhållit, att ett belopp av 5,000 kronor av kvarlåtenskapen efter änkan Svennungsson måtte avstås till hans förmån. Till stöd för sin ansökning har Mattsson anført, att han vore kusin till den avlidna och att hon vid olika tillfällen lovat att ihågkomma honom i sitt testamente. Fru Svennungsson hade emellertid drabbats av slaganfall och avlidit innan hon hunnit upprätta något testamente. Tillika har han framhållit, att han och hans hustru befunne sig i knappa

ekonomiska omständigheter. Vid sin ansökning har han fogat bl. a. ett av två personer avgivet intyg, enligt vilket änkan Svennungsson upprepade gånger yttrat, att kvarlåtenskapen efter henne skulle tillfalla hennes fattiga släktingar.

Slutligen har i en till Kungl. Maj:t ställd skrift Alma Bernhardina Mattsson Berg i Göteborg, jämväl kusin till änkan Svennungsson, gjort framställning om erhållande av någon del av kvarlåtenskapen efter den avlidna.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 20 september och den 9 december 1937 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 18 april 1939, varjämte såväl länsstyrelsen som ämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet.

Av berörda utredning framgår, att Alma Bernhardina Mattsson Berg numera avlidit. Beträffande de övriga sökandena inhämtas av utredningen i huvudsak följande.

Axel Pontus Mattsson, som är född 1864, är gift och har i sitt äktenskap två barn, en son och en dotter, av vilka den sistnämnda är ogift och bor i föräldrahemmet. Mattsson, som under åren 1897—1936 i mindre omfattning bedrivit åkerirörelse, hade till följd av sjukdom och orkeslöshet i september 1936 nedlagt rörelsen och sedan dess icke haft någon inkomst av arbete. Enligt i ärendet företett läkarintyg är Mattsson av sjukdom för all framtid fullständigt förhindrad att genom arbete förvärva vad till livets uppehälle erfordras. Han äger ett sparkapital på omkring 7,000 kronor ävensom hälften av en mindre fastighet i Göteborg, taxerad till 21,400 kronor och innehållande fyra enrumslägenheter av vilka han disponerar en till bostad för sig och sin familj. Hans inkomster från fastigheten uppgå till cirka 300 kronor. Hans enda inkomst därutöver utgöres av folkpension.

Nils, Paul och Jonas Hansson äro födda resp. 1906, 1908 och 1914. De äga, såsom i ansökningen uppgivits, gemensamt en jordbruksfastighet i Älvsåkers socken samt en lastautomobil och en personautomobil. Enligt vad som uppgivits skulle dessa tillgångar sammanlagt belöpa sig till 42,500 kronor, under det att de skulder, som de gemensamt ådragit sig, skulle uppgå till 44,670 kronor. Nils och Jonas Hansson, som äro ogifta, sköta jordbruket och bedriva dessutom en mindre åkerirörelse, som emellertid giver dem ringa inkomst. Paul Hansson, som är gift, har anställning som omnibusschaufför hos statens järnvägar och uppbär härför en kontant veckoavlöning av 70 kronor. På grund av sin nämnda anställning är han bosatt i Gubbekulla, varest hans hustru inköpt en fastighet, taxeringsvärderad till 10,000 kronor och in-tecknad för 9,500 kronor. Mellan makarna råder boskillnad. Sökandena äro kända för att vara skötsamma och ordentliga.

Gode mannen för allmänna arvsfonden har i särskilda yttranden till länsstyrelsen tillstyrkt bifall till Mattssons ansökning samt med anledning av bröderna Hanssons ansökning meddelat, att han intet hade att erinra mot bifall till densamma. Därest sistnämnda ansökning skulle lämnas utan bifall, komme enligt hans mening allmänna arvsfonden att med all sannolikhet bliva nödsakad inlösa de lån, varom är fråga.

Länsstyrelsen har tillstyrkt bifall till ansökningarna.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i huvudsak anfört följande:

Av sökandena har Alma Bernhardina Mattsson Berg, enligt vad upplyst blivit, numera avlidit, varför den av henne gjorda ansökningen får anses hava förfallit. Vad härefter angår sökanden Axel Pontus Mattsson, så framgår av utredningen, att sökanden, som var broder till Alma Bernhardina Mattsson Berg, är Almida Svennungssons ende nu levande kusin å fädernet, samt att han, som befinner sig i relativt små ekonomiska omständigheter, på grund av sjuklighet och framskriden ålder icke vidare genom eget arbete kan bidraga till sin försörjning. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv får därför anses vara tillämpligt å sökanden, och fog finnes alltså enligt ämbetets förmenande för ett efterskänkande till hans förmån av viss del av kvarlåtenskapen efter Almida Svennungsson. Beträffande storleken av den andel, som bör avstås, synes det av sökanden begärda beloppet, 5,000 kronor, icke vara oskäligt. Beträffande slutligen sökandena Jonas Hanssons, Nils Hanssons och Paul Hanssons framställning så torde visserligen de av Almida Svennungsson i livstiden tecknade borgensförbindelserna å sökandenas i ärendet omförmälda lån hos Aktiebolaget Göteborgs handelsbank hava för- anletts av en den avlidnas önskan att ekonomiskt stödja sökandena, men enligt ämbetets förmenande lämnar utredningen i övrigt icke tillräckliga skäl till antagande, att sökandena stått den avlidna i livstiden nära. Ämbetet vill emellertid framhålla, hurusom den fasta egendom och det inventariebestånd, som pantförskrivits för sökandenas lån, vid en tvångsförsäljning sannolikt icke torde förslå till lånens fulla infriande. Då Almida Svennungssons borgensåtagande enligt uppgift varit en väsentlig förutsättning för lånens beviljande, synes övriga borgensmäns solvens kunna ifrågasättas. Vid pantförskrivna egendomens realisation möjligen uppkommande brist torde i första hand komma att tagas ut hos dödsboet, som icke lär kunna i full utsträckning göra sig regressvis betäckt hos Almida Svennungssons medborgensmän. På grund härav anser ämbetet jämväl förevarande ansökan förtjäna beaktande. Ett avstående synes dock icke böra avse större belopp än Aktiebolaget Göteborgs handelsbank slutligen fordrat för att friskriva dödsboet från Almida Svennungssons borgensåtagande, nämligen 3,000 kronor. Såsom villkor för efterskänkande av nämnda belopp lär Kungl. Maj:t vilja föreskriva, att banken, till vilken beloppet torde böra utanordnas, i en till gode mannen för arvsfonden avgiven förbindelse förklarar sig avstå från ytterligare anspråk å dödsboet i anledning av Almida Svennungssons ifrågakomna borgensåtaganden.

Den 5 februari 1940 har till finansdepartementet inkommit en till kammaradvokatfiskalsämbetet ställd, den 30 januari 1940 dagtecknad skrift, däri Aktiebolaget Göteborgs handelsbank förklarat sig villigt friskriva Almida Svennungssons dödsbo från borgensåtagande till förmån för Nils Hansson, Paul Hansson och Jonas Hansson mot att dödsboet till banken inbetalar 3,000 kronor.

Såsom kammaradvokatfiskalsämbetet anført får den av Alma Bernhardina Mattsson Berg gjorda ansökningen anses hava genom hennes död förfallit. Vad angår sökanden Axel Pontus Mattsson, är han Almida Svennungssons ende nu levande kusin å fädernet och lever, enligt vad utredningen i ärendet utvisar, i knappa ekonomiska omständigheter. Hans ansökning torde alltså förtjäna beaktande. I likhet med de i ärendet hörda myndig-

*Departements-
chefen.*

heterna finner jag det av honom begärda beloppet, 5,000 kronor, icke vara oskäligt.

Beträffande Nils Hanssons, Paul Hanssons och Jonas Hanssons ansökan finner jag, sedan Aktiebolaget Göteborgs handelsbank avgivit omförmäda förklaring, mig kunna tillstyrka, att av kvarlåtenskapen efter änkan Svennungsson till deras förmån avstås ett belopp av 3,000 kronor. Detta belopp torde emellertid, såsom kammaradvokatfiskalsämbetet framhållit, böra utanordnas direkt till banken.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter änkan Almida Helfrida Paulina Svennungsson, född Mattsson, från Göteborg, må avstås *dels* 5,000 kronor till Axel Pontus Mattsson, *dels* ock 3,000 kronor till Nils Hansson, Paul Hansson och Jonas Hansson.

4:o.

Rätten till arv efter Amanda Margareta Lovisa Maniette från Uppsala. Amanda Margareta Lovisa Maniette från Uppsala, vilken var född den 9 februari 1863, avled den 2 februari 1936 utan att, såvitt framgår av en efter henne upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter henne uppgick enligt bouppteckningen till 133,785 kronor 66 öre.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava följande kusinbarn till den avlidna, nämligen lantbrukarna Robert Hammarstedt i Boda, Lundby, Västerås, Nils Hammarstedt i Semmersby, Väddö och Carl Birger Hammarstedt i Yttergårde, Lindholmen, samt Marta Hammarstedt i Yttergårde, Lindholmen, anhållit att någon del av ifrågavarande kvarlåtenskap måtte avstås till deras förmån. Till stöd för sina ansökningar hava nämnda sökande, som äro syskon, åberopat sin släktskap med den avlidna samt att de befunne sig i knappa ekonomiska omständigheter. Tillika hava de anfört, att den avlidna under sin livstid vid olika tillfällen skulle hava uttalat sin avsikt att ordna så att kvarlåtenskapen efter henne komme att tillfalla släktingarna.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har därjämte före detta barnmorskan Margareta Kristina Lundmark i Stenkulla, Knivsta socken — med förmälan att hon av den avlidna den 19 maj 1934 erhållit ett lån å 2,000 kronor för inköp av en lägenhet — anhållit, att hennes berörda skuld måtte efterskänkas. Till stöd för ansökningsen har sökanden bl. a. framhållit, att hon, som år 1890 blev bekant med fröken Maniette, vid åtskilliga tillfällen, då fröken Maniette var sjuk, varit henne till hjälp, men att hon därför aldrig erhållit någon ersättning.

Vidare har direktionen för Akademiska sjukhuset i Uppsala anhållit, att av kvarlåtenskapen måtte till bekostande av en frisäng å sjukhuset avstås ett belopp av 21,000 kronor, som direktionen enligt verkställd beräkning ansåge erfordras för detta ändamål. Till stöd för sin ansökning har direktionen åberopat av två personer under edlig förpliktelse avgivna intyg, enligt vilka fröken Maniette skulle i livstiden bl. a. hava uttalat, att hon önskade, att en del av hennes kvarlåtenskap skulle tillfalla sjukhuset för inrättande av en frisängsfond.

Därjämte har styrelsen för Stiftelsen Goda Herdars Minne i Uppsala — under förmålan att fröken Maniette, såsom framginge av vid ansökningen fogade, av två personer under edlig förpliktelse avgivna intyg, under sin livstid fällt vissa yttranden, enligt vilka hon haft för avsikt att skänka en av henne ägd bostadslägenhet i Uppsala till stiftelsen — anhållit, att så stor del av kvarlåtenskapen, som motsvarade värdet av den bostadsrätt den avlidna åsyftat och vilken i bouppteckningen åsatts ett värde av 9,112 kronor, måtte avstås till förmån för stiftelsen. Styrelsen har i ansökningen yttrat bl. a.:

Enligt stadgarna för stiftelsen, som grundades år 1903, är ändamålet med densamma att genom tillhandahållandet av tjänliga lokaler och i den mån disponibla medel sådant medgiva, jämväl på annat sätt, närmast inom Luthagsområdet av Uppsala domkyrkoförsamling, underlätta och befordra själavårds-, diakoni- och annan verksamhet, avseende religiös uppbyggelse, betrycktas lyftning och det uppväxande släktets väl. Samma år, 1903, uppfördes det stiftelsen tillhöriga församlingshuset »Vindhem», Vindhemsgatan 9, Uppsala, i vilket lokaler för mycket låg hyra tillhandahållits för kyrkligt arbete m. m. Fastigheten, som har ett bokfört värde av 55,500 kronor, är intecknad för 20,000 kronor. Därest ansökningen bifalles, synes inteckningsskulden snart kunna avbetalas och för stiftelsen öppnas nya möjligheter att enligt stiftarnas uppsåt förverkliga stiftelsens behjärtansvärda ändamål inom och utom Uppsala domkyrkoförsamling.

Slutligen hava i särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter två kusiner till fröken Maniette, nämligen Johan Constans Leonard Schenström i Stockholm och Emma Victoria Hammarstedt i Haga, Orkesta socken, anhållit att någon del av kvarlåtenskapen måtte tilldelas dem. Schenström har avlidit den 4 december 1938.

Emma Victoria Hammarstedt har till stöd för sin ansökning bland annat framhållit, att fröken Maniette, som ofta brukade besöka sökanden på hennes lantegendom, dels vid flera tillfällen yttrat, att hon tänkte förordna om att hennes kvarlåtenskap skulle fördelas mellan en del välgörenhetsinstitutioner och släktingar dels ock många gånger lovat sökanden ett särskilt bidrag för att hon under sexton års tid skött en faster till fröken Maniette, vilken släkting på grund av hjärnblödning och nervslag berövats möjlighet att taga vård om sig själv.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Uppsala län den 14 december 1936, den 7 april 1937, den 12 augusti 1937 och den 24 november 1938 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 22 april 1939,

varjämte såväl länsstyrelsen som kammaradvokatfiskalsämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet. Såsom förut nämnts har Johan Constans Leonard Schenström numera avlidit. Beträffande övriga sökande inhämtas av berörda utredning ävensom av ansökningarna bilagda intyg och andra handlingar i huvudsak:

Robert Hammarstedt är född 1891 och gift. Makarna, som hava tre barn i åldern 18, 14 och 13 år, äga en jordbruksfastighet, taxerad till 15,400 kronor, jämte inventarier och lösören till 4,000 kronor. Fastigheten är intecknad för 11,750 kronor, varjämte mannen har skulder å cirka 8,000 kronor. Familjen försörjer sig huvudsakligen på inkomsterna från lantbruket.

Nils Hammarstedt är född 1906 och gift. Makarna, som hava fem barn i åldern 4, 6, 8, 9 och 10 år, äga en mindre jordbruksfastighet. Familjen lever i knappa omständigheter.

Carl Birger Hammarstedt, som är född 1889, är gift och har med sin hustru två barn i åldern 9 och 7 år. Han äger en tredjedel i en efter föräldrarna ärvd jordbruksfastighet, Yttergårde, Orkesta, med ett taxeringsvärde av 43,300 kronor och intecknad för tillhoppa 35,400 kronor.

Marta Hammarstedt är född 1892 och ogift. Hon äger en tredjedel i nämnda fastighet, Yttergårde, Orkesta. Hennes inkomst därifrån åtgår till underhåll av gården samt till bestridande av räntorna å inteckningslånen. Numera bor hon hos sin broder Nils Hammarstedt, men kan på grund av klenhet icke vara denne behjälplig med skötande av hans jordbruk. Hennes enda inkomst utgöres av en pension av 27 kronor för månad.

Margareta Lundmark är född 1863. Hon bebor den lägenhet, till vars inköpande hon, såsom i ansökningen uppgivits, erhöll ett lån mot revers å 2,000 kronor. Lägenheten var år 1936 taxerad till 7,300 kronor. Samma år var hon taxerad till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för 320 kronor och till kommunal inkomstskatt för 880 kronor.

Emma Victoria Hammarstedt är född 1856 och ogift. Hon äger en jordbruksfastighet med ett taxeringsvärde av 21,500 kronor och intecknad för 10,000 kronor. Hon disponerar själv övre våningen i bostadshuset å egenheten och uthyr den undre våningen till en handlande mot en årlig hyra av 800 kronor. För år 1938 var Emma Victoria Hammarstedt icke taxerad till vare sig kommunal eller statlig inkomstskatt.

Länsstyrelsen har i anledning av ansökningarna från Robert Hammarstedt, Nils Hammarstedt, Carl Birger Hammarstedt och Marta Hammarstedt anfört följande:

Sökandena hava uppgivit, att den avlidna under livstiden vid olika tillfällen uttalat sin avsikt att till förmån för dem förordna om sin kvarlåtenskap, men att på grund av det hastiga sjukdomsförloppet något testamente icke blivit upprättat. Vid den av länsstyrelsen verkställda utredningen har emellertid icke något framkommit, som tyder på att den avlidna ämnat testamentera sin kvarlåtenskap eller del därav till sökandena. Den bristande samstämmigheten torde kunna förklaras därav, att sökandenas uppgifter hänföra sig till en tidigare tidpunkt, under det att de vid utredningen hörda personernas uttalanden avse av allt att döma tiden närmast före dödsfallet. Då länsstyrelsen icke finner omständigheterna i övrigt innebära tillräckliga skäl för tilldelande av understöd av arvsmedlen, även om behov av understöd för stärkande av sökandenas jämförelsevis svaga ekonomiska ställning må anses föreligga, anser sig länsstyrelsen icke kunna förordna bifall till ansökningarna helt eller delvis.

Vad angår Margareta Lundmarks ansökning har länsstyrelsen i anledning av vad utredningen givit vid handen icke funnit sig kunna tillstyrka bifall till densamma.

Vidkommande Emma Victoria Hammarstedts ansökning har länsstyrelsen anfört, att vid den av länsstyrelsen verkställda utredningen icke något framkommit, som tydde på, att den avlidna ämnat testamentera sin kvarlåtenskap eller del därav till sökanden. Med hänsyn härtill och då sökanden ej heller i övrigt visat skäl för tilldelande av understöd av arvsmedlen, anser sig länsstyrelsen icke kunna förorda bifall till ansökningen.

Vidkommande direktionens för Akademiska sjukhuset i Uppsala och styrelsens för Stiftelsen Goda Herdars Minne ansökningar har länsstyrelsen, med hänsyn till de av sökandena i ärendet åberopade intygen, hemställt om bifall till ansökningarna.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sitt utlåtande meddelat, att ämbetet i avbidan på beslut över förevarande ansökningar låtit anstå med åtgärder för indrivande av kvarlåtenskapen efter fröken Maniette. Vad beträffar den av Johan Constans Leonard Schenström gjorda ansökningen har ämbetet yttrat, att densamma finge, då Schenström numera avlidit, anses hava förfallit. Med anledning av de övriga ansökningarna har ämbetet anfört följande:

Vad till en början angår de av Robert Hammarstedt, Nils Hammarstedt, Carl Birger Hammarstedt och Marta Hammarstedt gjorda ansökningarna, framgår av den släktutredning, som verkställts genom ämbetets försorg, att sökandena äro barn till Amanda Margareta Lovisa Maniettes år 1933 avlidne kusin Karl Emil Hammarstedt, samt att Amanda Margareta Lovisa Maniette å fädernet efterlämnat en kusin Emma Victoria Hammarstedt. Av utredningen i övrigt framgår visserligen, att nämnda sökandes ekonomiska ställning är svag, men är icke visat, att sökandena stått Amanda Margareta Lovisa Maniette nära, eller att denna haft för avsikt att testamentera sin kvarlåtenskap eller del därav till sökandena. Ämbetet finner därför, med erinran tillika att enligt förut gällande arvslag kusinbarn icke voro samarva med kusiner, skäl för avstående jämlikt stadgandet i 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv icke föreligga.

Vad därefter angår den av före detta barnmorskan Margareta Kristina Lundmark gjorda ansökningen, så har sökanden hos ämbetet i skrivelse den 26 juni 1937 enligt räkning samma dag anhållit om utbekommande av 2,000 kronor för skötsel och vård av Amanda Margareta Lovisa Maniette vid olika tillfällen under de tio sistförflutna åren samt förbundit sig att återkalla nu ifrågavarande ansökning, därest hon erhöle betalt enligt räkningen. Ämbetet har efter inforskaffande av utredning funnit sökanden berättigad till ersättning i ovannämnda hänseenden med 1,000 kronor, vilket belopp ämbetet medgivit, att hon får tillgodoräkna sig vid inlösandet av den av henne den 19 maj 1924 utfärdade och i förevarande ansökning åberopade reversen å 2,000 kronor. Då sökanden därutöver icke visat vare sig att hon i livstiden stått den avlidna nära eller att denna såsom ersättning för erhållen vård och skötsel haft för avsikt att efterskänka i ärendet ifrågavarande skuld, anser ämbetet något avstående jämlikt 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv icke kunna ske.

Vidkommande de av direktionen för Akademiska sjukhuset i Uppsala och Stiftelsen Goda Herdars Minne gjorda ansökningarna vidhåller ämbetet sin i tidigare ärenden uttalade principiella ståndpunkt att med hänsyn till avfattningen av 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv allmänna arvsfonden tillfallet arv icke jämlikt detta stadgande kan avstås till förmån för juridisk person. Verkställd utredning synes icke heller otvetydigt giva vid handen, att Amanda Margareta Lovisa Maniette önskat disponera något av sin kvarlåtenskap för de i ansökningarna avsedda ändamål. Därest Kungl. Maj:t dock anser sig vilja i proposition föreslå riksdagen medgiva avstående av den i kvarlåtenskapen ingående bostadsrätten, synes värdet därå icke böra sättas till högre belopp än 7,000 kronor, vilket belopp influtit vid försäljning av bostadsrätten.

Vad slutligen beträffar Emma Victoria Hammarstedts ansökning, framgår av den verkställda släktutredningen, att hon är Amanda Margareta Lovisa Maniettes enda efterlevande kusin. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv synes därför vara tillämpligt å denna sökande. Av utredningen framgår vidare, att sökanden i viss mån kan sägas hava stått den avlidna nära, samt att hon, som uppnått hög ålder, lever i små ekonomiska omständigheter. Med hänsyn härtill och till övriga i ärendet framkomna omständigheter synes ämbetet billighetsskäl tala för ett avstående av del av kvarlåtenskapen till förmån för denna sökande. Ett avstående synes ämbetet dock lämpligen böra givas formen av ett överförande av visst belopp av kvarlåtenskapen efter den avlidna till den genom Kungl. Maj:ts beslut den 11 september 1931 inrättade, under statskontorets förvaltning stående »Allmänna arvsfondens livräntefond» för tillförsäkrande åt sökanden av årlig livränta från den dag Kungl. Maj:t behagade föreskriva. Med hänsyn till sökandens höga ålder synes livräntans belopp böra sättas jämförelsevis högt, och har ämbetet för sin del såsom skälig ansett en livränta utgående med 2,000 kronor för år.

Departements-
chefen.

Såsom kammaradvokatfiskalsämbetet anført får den av Johan Constans Leonard Schenström gjorda ansökningen anses hava genom hans död förfallit. Vidkommande de av Robert Hammarstedt, Nils Hammarstedt, Carl Birger Hammarstedt och Marta Hammarstedt gjorda ansökningarna anser jag mig, i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna, icke kunna tillstyrka bifall till desamma, då icke visats att de stått Amanda Margareta Lovisa Maniette nära. Deras avlägsna skyldskap till den avlidna synes mig nämligen icke i och för sig kunna utgöra någon grund för ett bifall till ansökningarna även om av utredningen framgår, att deras ekonomiska ställning är svag.

Vad angår den av Margareta Kristina Lundmark gjorda ansökningen biträder jag även myndigheternas uppfattning att ett avstående till henne av någon del av ifrågavarande arv icke bör ske.

Emma Victoria Hammarstedt är enligt föreliggande släktutredning fröken Maniettes enda nu efterlevande kusin. Då hon synes hava stått den avlidna nära och därjämte lever i knappa ekonomiska omständigheter, finner jag i likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet billighetsskäl tala för att viss del av kvarlåtenskapen användes till beredande av understöd åt sökanden i form av livränta under hennes återstående livstid. Med hänsyn till sökan-

dens höga ålder — 84 år — anser jag mig kunna biträda kammaradvokatfiskalsämbetets förslag att livräntan bestämmes till 2,000 kronor för år. I överensstämmelse med vad som under senare år pläгат ske i liknande fall torde den anordningen böra vidtagas att för ändamålet erforderligt kapitalbelopp överföres till den av ämbetet omnämnda livräntefonden, varefter statskontoret skall hava att med avkastningen gälda livräntan och sedermera efter livräntetagarens död återbära det avsatta kapitalet till arvsfonden. Livräntan synes böra utgå från och med den 1 januari 1940.

Beträffande slutligen de av direktionen för Akademiska sjukhuset i Uppsala och styrelsen för Stiftelsen Goda Herdars Minne gjorda ansökningarna får jag med anledning av kammaradvokatfiskalsämbetets uttalande, att stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv icke kan anses medgiva efterskänkande av allmänna arvsfonden tillfallet arv till förmån för en juridisk person, erinra att statsmakterna redan tagit ställning till denna fråga och därvid intagit en annan ståndpunkt än ämbetet (prop. 1935 nr 206 p. 9, riksd. skr. nr 229 samt prop. 1936 nr 192 p. 2, riksd. skr. nr 262).

Då av utredningen i ärendet synes framgå, att fröken Maniette hyst en allvarlig önskan såväl att testamentera medel till inrättande av en frisäng på Akademiska sjukhuset i Uppsala som ock att den av henne innehavda bostadsrätten skulle tillfalla Stiftelsen Goda Herdars Minne, anser jag liksom länsstyrelsen, att ifrågavarande ansökningar böra bifallas. Kostnaden för inrättande av en frisäng i Akademiska sjukhuset har av direktionen beräknats till 21,000 kronor. Värdet av den av fröken Maniette innehavda bostadsrätten torde, såsom kammaradvokatfiskalsämbetet framhållit, icke böra uppskattas högre än till det belopp av 7,000 kronor, som influtit vid försäljning av bostadsrätten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Amanda Margareta Lovisa Maniette från Uppsala må avstås

dels vad som erfordras för beredande av livränta åt Emma Victoria Hammarstedt med 2,000 kronor om året från och med den 1 januari 1940 under hennes återstående livstid;

dels 21,000 kronor till Akademiska sjukhuset i Uppsala för bildande av en frisängsfond vid sjukhuset;

dels ock 7,000 kronor till Stiftelsen Goda Herdars Minne.

5:o.

Rätten till arv efter hemmansägaren Viktor Kjellin från Kumla socken.
Hemmansägaren Viktor Kjellin från Kumla socken, Örebro län, vilken var född den 6 juli 1874, avled den 8 mars 1937 utan att såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad

släkting. Behållningen i boet efter honom uppgick enligt bouppteckningen till 18,090 kronor 58 öre. Sedan en bland tillgångarna i boet ingående fastighet med taxeringsvärde av 7,400 kronor försålts å offentlig auktion, därvid högsta köpeanbudet utgjorde 14,100 kronor, vilket köpeanbud sedermera godkänts av Kungl. Maj:t, har av kvarlåtenskapen till allmänna arvsfonden enligt av kammaradvokatfiskalsämbetet godkänd redovisning inlevererats sammanlagt 25,165 kronor 71 öre.

I två särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrifter hava fyra kusiner till den avlidne, nämligen *dels* bergsmannen Gustaf David Andersson och Wendla Maria Andersson i Björtorp, Linneback, Karlskoga socken, *dels* ock Vilma Juliana Hagström, född Jonasson, och Dagmar Ingegärd Bergh, född Jonasson, i Åsviken, Bjurtjärns socken, anhållit att så stor del av kvarlåtenskapen efter Kjellin, som Kungl. Maj:t kunde finna skäligt, måtte avstå till deras förmån.

Över ansökningarna hava utlåtanden avgivits av länsstyrelsen i Örebro län den 16 mars 1938 samt av kammaradvokatfiskalsämbetet den 20 oktober 1939, varjämte såväl länsstyrelsen som kammaradvokatfiskalsämbetet föranstaltat om närmare utredning i ärendet.

Av berörda utredning ävensom av ansökningarna bilagda intyg och andra handlingar inhämtas i huvudsak följande:

Gustaf David Andersson är född 1882 och hans syster *Wendla Maria Andersson* 1888. Båda äro ogifta. De äga en fastighet i Karlskoga socken. Från ifrågavarande fastighet, som omfattar 27 tunnland åker och 48 tunnland skog, har år 1933 avstyckats 4,5 tunnland åker och 10 tunnland skog, å vilket område de uppfört en byggnad om två kök och två rum. Hela fastigheten är för år 1938 taxeringsvärderad till 19,200 kronor, därav 14,500 kronor belöper å jordbruksfastighet och 4,700 kronor å annan fastighet. Den del av fastigheten, som utgör jordbruksfastighet, är intecknad till ett belopp av 7,000 kronor. Då byggnaderna å jordbruksfastigheten befinna sig i mycket dåligt skick och syskonen Andersson icke äro i stånd att bekosta reparation av desamma, har det visat sig svårt att få egendomen utarrenderad. *Wendla Maria Andersson* sköter hushållet åt brodern. Då hon på grund av nervsjukdom är mindre arbetsför, måste tidvis annan person anställas för utförande av tyngre göromål.

Vilma Juliana Hagström är född 1897 och sedan 1918 gift med lantbrukaren *Jakob Ludvig Hagström* i Bjurtjärns socken. Av honom år 1918 för 24,000 kronor inköpta jordbruksfastigheter i nämnda socken, som hava ett gemensamt taxeringsvärde av 9,200 kronor, äro intecknade för belopp över taxeringsvärdet. Egendomen omfattar omkring 30 tunnland jord och ungefär 100 tunnland skogsmark. Av makarnas i äktenskapet födda 11 barn äro 8 i livet och vistas i hemmet. Mannen taxerades år 1937 till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 1,570 kronor.

Dagmar Ingegärd Bergh är född 1890 och sedan 1918 änka efter lantbrukaren *Anders Gustaf Bergh*, med vilken hon har tre söner, födda 1914, 1915 och 1916. Någon behållning i boet efter mannen fanns icke. Från år 1919 till år 1928 hade hon med sina barn vistats i sitt föräldrahem. Sistnämnda år inköpte hon för 10,000 kronor en jordbruksegendom i Bjurtjärns socken, taxerad till 7,800 kronor. Egendomen, som omfattar 24 tunnland odlad jord i dålig hävd och 50 tunnland skogsmark, är intecknad till ett belopp av 7,200 kronor. Hon har dessutom skulder till över 2,000 kronor. Mangården å

egendomen befinner sig i bristfälligt skick. Sökanden taxerades år 1937 till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 1,100 kronor.

Länsstyrelsen har ansett, att av utredningen framgår, att samtliga sökande befinna sig i mycket små ekonomiska omständigheter. Särskilt i fråga om Vilma Juliana Hagström och Dagmar Ingegärd Bergh synes det länsstyrelsen behjärtansvärt, att deras ansökningar bifallas med hänsyn framförallt till den stora försörjningsplikt, som åvila eller tidigare åvilat dem gentemot deras minderåriga barn. Jämväl beträffande övriga sökande synes länsstyrelsen billighetsskäl tala för bifall till deras framställning. Vad angår de belopp, som böra tillkomma sökandena, tillstyrker länsstyrelsen, att de måtte erhålla vad som skulle tillfallit dem, därest äldre arvsordning varit tillämplig.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har anfört huvudsakligen följande:

Ämbetet finner stadgandet i 5 kap. 3 § lagen den 8 juni 1928 om arv vara tillämpligt å sökandena och anser därför förevarande framställningar förtjäna beaktande. Beträffande storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som vid ett efterskänkande må avstås till sökandena, anser ämbetet i likhet med länsstyrelsen den arvsordning, som gällt innan nämnda lag trätt i kraft, utgöra en lämplig grundval för andelarnas beräkning. Av verkställd släktutredning framgår, att den avlidne såsom närmaste skyldemän efterlämnat kusiner å såväl fädernet som mödernet, därav å mödernet i två grenar. Av sökandena, vilka samtliga äro den avlidnes modernekusiner, utgöra Gustaf David Andersson och Wendla Maria Andersson en gren samt Dagmar Ingegärd Bergh och Vilma Juliana Hagström jämte en deras syster en andra gren. Enligt äldre arvsordning skulle vardera av Gustaf David Andersson och Wendla Maria Andersson hava bekommit en åttondel samt envar av Dagmar Ingegärd Bergh och Wilma Juliana Hagström en tolfte-del av arvet efter den avlidne.

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna tillstyrker jag, att till en- Departements-
chefen. var av sökandena avstås så stor del av ifrågavarande kvarlåtenskap, som skulle hava tillkommit vederbörande, därest den före år 1929 gällande arvsordningen varit i förevarande fall tillämplig.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter hemmansägaren Viktor Kjellin från Kumla socken må avstås *dels* en åttondel till vardera av Gustaf David Andersson och Wendla Maria Andersson, *dels ock* en tolfte-del till vardera av Dagmar Ingegärd Bergh, född Jonasson, och Vilma Johanna Hagström, född Jonasson.

6:o.

Rätten till arv efter Pernilla Andersson från Glumslövs socken. Pernilla Andersson från Glumslövs socken, Malmöhus län, vilken var född den 26 mars 1863, avled den 22 juni 1929 utan att, såvitt en den 27 juli 1929 efter henne upprättad bouppteckning utvisar, efterlämna någon arvsberättigad

släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 50,940 kronor 8 öre.

Den avlidnas kusiner å modernet folkskollärarinnan Ebba Constantina Eleonora Jönsson och svarvaren Albin Jönsson i Landskrona samt svarvaren Johan Wilhelm Mårtensson i Eslövs by i Västra Sallerups socken anhöllo i en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen i Malmöhus län med utlåtande den 11 januari 1930 till kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnad ansökning, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Pernilla Andersson måtte efterskänkas till förmån för dem. Med överlämnande av handlingarna i ärendet meddelade kammaradvokatfiskalsämbetet i skrivelse den 29 november 1930, att som den avlidna enligt av ämbetet verkställd släktutredning efterlämnat en morbroder Anders Jönsson, vilken vistades å okänd ort, på ämbetets framställning utfärdats sådan kungörelse, som omförmäldes i 9 kap. 2 § lagen den 8 juni 1928 om arv, samt att, då den i nämnda lagrum stadgade tid av fem år från den dag, då kungörelsen varit i allmänna tidningarna intagen, vilket skett den 15 oktober 1930, ännu icke gått till ända, ifrågasvarande kvarlåtenskap icke för det dåvarande kunde anses tillkomma allmänna arvsfonden. Enligt beslut den 12 december 1930 fann Kungl. Maj:t, med hänsyn till vad kammaradvokatfiskalsämbetet i ärendet upplyst, icke skäl för det dåvarande ingå i prövning av den utav sökandena gjorda framställningen.

Med utlåtande den 17 mars 1939 har kammaradvokatfiskalsämbetet överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, till länsstyrelsen i Malmöhus län ingiven och av länsstyrelsen med eget yttrande den 15 juli 1936 jämte införskaffad utredning till ämbetet insänd skrift, däri Ebba Constantina Eleonora Jönsson och Albin Jönsson samt Maria Annette Mårtensson, född Andersson, den sistnämnda såsom änka efter Johan Wilhelm Mårtensson, under förmälan att Anders Jönsson icke inom förelagd tid givit sig till känna, gjort förnyad framställning om avstående av allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen efter Pernilla Andersson.

Sökandena hava därvid åberopat handlingarna till Kungl. Maj:ts beslut den 12 december 1930. Av dessa inhämtas bl. a. att till stöd för den då gjorda ansökningen framhållits, att Pernilla Andersson, som vid ikraftträdandet av lagen om arv den 8 juni 1928 fyllt 50 år, sedan en längre tid tillbaka på grund av rubbad själsverksamhet varit oförmögen att göra testamente, att hon emellertid icke varit försatt i omyndighetstillstånd, ehuru en sådan åtgärd otvivelaktigt på grund av hennes sinnestillstånd sedan längre tid tillbaka varit påkallad enligt vad som framginge av ansökningen bilagda intyg, samt att det såsom jämväl framginge av ett ansökningen vidfogat, av Elna Jönsson i Glumslöv den 12 september 1929 utfärdat intyg varit den avlidnas tanke, att hennes kusiner å modernet skulle komma i åtnjutande av hennes kvarlåtenskap. Tillika hava sökandena åberopat utdrag av rådhusrättens i Landskrona dombok för den 13 maj 1933, varav framgår, att vittnesförhör för dödsfalls skull hållits med Elna Jönsson angående av Pernilla Andersson fällda yttranden, varigenom hon, bl. a. vid två tillfällen då

hon varit fullt klar och redig, skulle hava förordnat om sin kvarlåtenskap till förmån för sina nämnda kusiner.

Av utredningen i ärendet framgår i huvudsak följande.

Ebba Constantina Eleonora Jönsson är född 1873 och ogift. Hon åtnjuter pension på grund av tidigare anställning med cirka 3,000 kronor per år samt har ett sparat kapital av omkring 21,000 kronor, därav i osäkra fordringar omkring 8,000 kronor. *Ebba Jönsson* var för år 1936 taxerad till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 3,950 kronor.

Albin Jönsson är född 1878. Sedan 19 års ålder har han varit anställd som järnsvarvare vid Svenska sockerfabriksaktiebolagets fabriker i Landskrona. År 1902 gifte han sig och har i äktenskapet 8 barn, därav sju äro omyndiga. Fyra av barnen, av vilka det yngsta är 18 år, vistas i hemmet. Dessutom har *Jönsson* sedan flera år tillbaka fått taga hand om ett barn till sin äldsta dotter, som vårdas å sinnessjukhus. *Jönsson* är ägare till en fastighet i Landskrona, taxeringsvärderad till 12,000 kronor och in-tecknad för 7,000 kronor. Dessutom äger han ett litet sparkapital. *Jönsson* var för år 1936 taxerad till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 2,650 kronor.

Maria Annette Mårtensson, född *Andersson*, är född 1864. Behållningen i boet efter hennes år 1933 avlidne make utgjorde enligt efter honom upprättad bouppteckning 16,956 kronor 8 öre. Enligt ett mellan makarna *Mårtensson* upprättat, av deras bröstarvingar godkänt testamente har sökanden tillträtt all kvarlåtenskap i makarnas bo, däri bl. a. ingår en fastighet i Västra Sallerups socken med ett taxeringsvärde av 16,000 kronor och in-tecknad för 4,400 kronor. *Maria Mårtensson* har år 1936 taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för ett belopp av 1,330 kronor.

Beträffande frågan, huruvida sökandena under de senare åren av *Pernilla Anderssons* levnad kunde sägas hava stått den avlidna nära, har vid polisförhör utrönts, att *Ebba Jönsson* och *Albin Jönsson* ofta brukade besöka *Pernilla Andersson* och att ett mycket gott förhållande rått mellan dem och *Pernilla Andersson*. Vad angår *Maria Mårtensson* har uppgivits, att även hon och hennes man, om ock mera sällan, brukat besöka *Pernilla Andersson*.

Länsstyrelsen har tillstyrkt bifall till den nu gjorda ansökningen och därvid åberopat sitt den 11 januari 1930 i ärendet avgivna utlåtande, däri länsstyrelsen bl. a. yttrade:

Av den åstadkomna utredningen torde få anses ådagalagt, att *Pernilla Andersson*, som vid tiden för ikraftträdandet av lagen den 8 juni 1928 om arv fyllt femtio år, från nämnda tidpunkt och intill sitt frånfälle på grund av rubbad själsverksamhet varit oförmögen att göra testamente. Däremot har den avlidna icke under nämnda tidsperiod varit i omyndighet försatt. vadan alltså det ena av de i lagen den 8 juni 1928 angående införande av lagen om arv stadgade villkoren för kusins arvsrätt enligt äldre lag icke uppfyllts. Emellertid kan det väl anses givet, att, därest åtgärder i sådant syfte vidtagits, den avlidna hade ställts under förmyndarskap. Det är således ett hinder av mera formell art som gör, att nyss angivna bestämmelser angående kusins arvsrätt icke i förevarande fall äro tillämpliga. Med hänsyn här-till och då det av det vid ansökningen fogade, av *Elna Jönsson* utfärdade intyget synes framgå, att den avlidna själv icke tänkt annat än att kvarlåtenskapen efter henne skulle tillfalla sökandena, finner länsstyrelsen den gjorda framställningen vara förlänt av beaktande.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sitt utlåtande meddelat, att ämbetet i avbidan på beslut över förevarande ansökning låtit anstå med åtgärder för kvarlåtenskapens indrivande, samt vidare anfört bland annat följande:

Av utredningen i ärendet framgår, att Ebba Jönsson och Albin Jönsson äro enda nu levande kusiner till Pernilla Andersson samt att Maria Mårtensson, som är änka efter järnsvarvaren Johan Wilhelm Mårtensson, enligt ett mellan makarna Mårtensson upprättat, av deras bröstarvingar godkänt inbördes testamente tillträtt all kvarlåtenskap i makarnas bo. Av utredningen framgår vidare, att Pernilla Andersson den 1 januari 1929 varit femtio år gammal och därefter intill sin död på grund av rubbad själsverksamhet oförmögen att göra testamente, men därjämte, att hon under nämnda tid icke varit i omyndighet försatt. Stadgandet i 4 § lagen den 8 juni 1928 angående införande av lagen om arv torde därför icke vara tillämpligt i föreliggande fall.

Vidkommande åter ett avstående med stöd av bestämmelserna i 5 kap. 3 § lagen om arv anser ämbetet utredningen i ärendet ge vid handen, att sökandena i viss mån stått Pernilla Andersson nära. Särskilt gäller detta ifråga om Ebba Jönsson och Albin Jönsson. Med hänsyn härtill och till de i övrigt i ärendet upplysta omständigheterna vill ämbetet därför tillstyrka, att en del av kvarlåtenskapen efter Pernilla Andersson avstås till förmån för sökandena. På grund av vad som upplysts rörande sökandenas ekonomiska ställning samt övriga förhållanden synes det ämbetet, att fog finnes för att vid ett efterskänkande låta Albin Jönsson erhålla en något större andel av kvarlåtenskapen än de båda övriga sökandena. Ämbetet vill i detta avseende föreslå, att till sökanden Albin Jönsson avstås ett belopp av 4,000 kronor och till en var av de båda övriga sökandena 3,000 kronor.

*Departementss-
chefen.*

Lagen den 8 juni 1928 om arv trädde enligt lag samma dag om dess införande i kraft den 1 januari 1929. Enligt 4 § i sistnämnda lag skall, om arvinge jämlikt bestämmelserna i 1—4 kap. av nya lagen ej finnes, vad äldre lag innehåller om arvsrätt för kusiner och deras avkomlingar lända till efterrättelse, därest arvlåtaren vid tiden för ikraftträdandet fyllt femtio år samt från nämnda tid intill sin död oavbrutet varit i omyndighet försatt och på grund av rubbad själsverksamhet oförmögen att göra testamente. Av utredningen i förevarande ärende framgår, att Pernilla Andersson, som vid tiden för ikraftträdandet av lagen den 8 juni 1928 om arv fyllt femtio år, visserligen intill sitt frånfälle på grund av rubbad själsverksamhet varit oförmögen att göra testamente men att hon däremot icke varit i omyndighet försatt. På grund härav ha Pernilla Anderssons kusiner Ebba Constantina Eleonora Jönsson och Albin Jönsson ävensom numera avlidna Johan Wilhelm Mårtensson icke blivit arvsberättigade efter henne. Emellertid synes det även mig billigt, att viss del av kvarlåtenskapen efter Pernilla Andersson avstås till förmån för Ebba Constantina Eleonora Jönsson och Albin Jönsson samt Johan Wilhelm Mårtenssons änka Maria Annette Mårtensson. I fråga om storleken av de andelar av kvarlåtenskapen, som böra avstås till envar av dem finner jag, i likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet, att Albin Jönsson, med hänsyn till vad som upplysts rörande sökandenas ekonomiska ställning, bör erhålla en något större andel av kvarlåtenskapen än

de båda övriga sökandena. Jag föreslår, att av kvarlåtenskapen avstås 10,000 kronor till Albin Jönsson samt 7,000 kronor till vardera av Ebba Constantina Eleonora Jönsson och Maria Annette Mårtensson. Vid bifall härtill skulle återstå omkring hälften av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen, som således kommer fonden till godo.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att av den allmänna arvsfonden tillfallna kvarlåtenskapen efter Pernilla Andersson från Glumslövs socken må avstås 10,000 kronor till Albin Jönsson samt 7,000 kronor till vardera av Ebba Constantina Eleonora Jönsson och Maria Annette Mårtensson, född Andersson.

7:o.

Rätten till arv efter förre kamreraren Johan Fredrik Nordvall från Smedjebacken. Förre kamreraren Johan Fredrik Nordvall från Smedjebacken, vilken var född den 27 maj 1856, avled den 24 mars 1938 utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna någon arvsberättigad släkting. Behållningen i boet efter honom uppgick enligt bouppteckningen till 19,680 kronor.

Den 29 augusti 1938 hölls vid Västerbergslags domsagas häradsrätt vittnesförhör för dödsfalls skull angående tillkomsten av vissa av Nordvall fälda yttranden, enligt vilka Elin Eugenia Fernlund, född Eriksson, i Smedjebacken, skulle bekomma en av Nordvall efterlämnad villabyggnad. Sedan det testamenteriska förordnandet den 18 november 1939 delgivits kammaradvokatfiskalsämbetet, har ämbetet i skrivelse den 15 februari 1940, med hänsyn till bestämmelserna i 4 § lagen den 8 juni 1928 om allmänna arvsfonden, underställt frågan om godkännande av förordnandet Kungl. Maj:ts prövning. Tillika har ämbetet överlämnat en av länsstyrelsen i Kopparbergs län med yttrande den 15 november 1939 insänd till Kungl. Maj:t ställd skrift, däri Elin Eugenia Fernlund anhållit, att allmänna arvsfondens rätt till arv efter Nordvall måtte i sin helhet avstås till förmån för henne.

Genom beslut denna dag har Kungl. Maj:t, med stöd av 5 kap. 2 § lagen den 8 juni 1928 om arv, förklarat, att klander mot ifrågavarande testamenteriska förordnande icke skall för allmänna arvsfondens räkning äga rum. Jag anhåller nu att få anmäla Elin Eugenia Fernlunds omförmälda ansökning.

Till stöd för densamma har sökanden, som är född den 6 september 1887, anfört, att hon vore fosterdotter till den avlidne och dennes förut avlidna hustru, vilka enligt vad som framginge av ett ansökningen vidfogat intyg omhändertagit sökanden, då hon endast varit några veckor gammal. Sö-

kanden hade ända till sitt giftermål vistats i makarna Nordvalls hem. För några år sedan hade hon måst skiljas från sin man, vilken numera avlidit. I äktenskapet hade hon tre barn, vilka hon måste försörja.

Vid ansökningen har fogats ett av ordföranden i fattigvårdsstyrelsen i Smedjebacken och kommunalkamreraren därstädes avgivet, den 9 november 1939 dagtecknat intyg, att sökanden är fullständigt medellös och icke har någon arbetsinkomst, att hon har tre barn i åldern 18, 17 och 14 år, för vilka hon är försörjningspliktig, att för det minsta barnet utgår barnbidrag från pensionsstyrelsen med 20 kronor för månad, samt att familjen erhåller fattigvård med 40 kronor för månad.

Sedermåra har ordföranden i Smedjebackens fattigvårdsstyrelse i skrivelse den 11 december 1939 till kammaradvokatfiskalsämbetet meddelat, att fattigvårdsstyrelsens fordran hos fru Fernlund vore 956 kronor, men att fattigvårdsstyrelsen samma dag beslutat avstå från denna fordran, för den händelse fru Fernlunds ifrågavarande ansökning skulle av Kungl. Maj:t bifallas.

Länsstyrelsen har, med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter, ansett sig böra tillstyrka bifall till ansökningen.

Kammaradvokatfiskalsämbetet, som under hand meddelat, att ämbetet i avbidan på beslut över förevarande ansökning låtit anstå med åtgärder för kvarlåtenskapens indrivande, har med anledning av ansökningen anfört följande:

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat, att sökanden är fosterdotter till den avlidne och dennes förut avlidna hustru, att hon stått den avlidne nära, samt att hon befinner sig i fattiga omständigheter. Med anledning härav finner ämbetet fog föreligga för ett avstående av ifrågavarande arv till förmån för sökanden, varför ämbetet hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen för sin del medgiva, att allmänna arvsfondens rätt till kvarlåtenskapen efter Johan Fredrik Nordvall må till den del, som ej beröres av förenämnda testamentariska förordnande, efterskänkas till förmån för sökanden.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till föreliggande omständigheter tillstyrker jag, att allmänna arvsfondens rätt till ifrågavarande arv till den del, som ej beröres av omförmälda testamentariska förordnande, efterskänkas till förmån för sökanden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att allmänna arvsfondens rätt till arv efter förre kamreraren Johan Fredrik Nordvall från Smedjebacken må till den del, som ej beröres av ett av Nordvall muntligen gjort, vederbörligen bevakat testamentariskt förordnande, avstås till Elin Eugenia Fernlund, född Eriksson.

Vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Lennart Hammarskiöld.
